

Teataja

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

64. aastakäik

5. mai 2021

Sisukord

III Ettevalmistavad aktid

NÕUKOGU

2021/C 169/01	Nõukogu esimese lugemise seisukoht (EL) nr 14/2021 eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse programm „Loov Euroopa“ (2021–2027) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1295/2013	
	Nõukogu poolt vastu võetud 13. aprillil 2021 ⁽¹⁾	1
2021/C 169/02	Nõukogu põhjendused: nõukogu esimese lugemise seisukoht (EL) nr 14/2021 eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse programm „Loov Euroopa“ (2021–2027) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1295/2013	26

ET

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

III

(Ettevalmistavad aktid)

NÕUKOGU

NÕUKOGU ESIMESE LUGEMISE SEISUKOHT (EL) nr 14/2021

eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse programm „Loov Euroopa“ (2021–2027) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1295/2013

Nõukogu poolt vastu võetud 13. aprillil 2021

(EMPs kohaldatav tekst)

(2021/C 169/01)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 167 lõiget 5 ja artikli 173 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Kultuuril, kunstil, kultuuripärandil ja kultuurilisel mitmekesisusel on Euroopa ühiskonna jaoks kultuurilisest, hariduslikust, demokraatlikust, keskkonna, sotsiaalsest, inimõiguslikust ja majanduslikust vaatepunktist suur väärtus ning neid tuleks edendada ja toetada. 25. märtsi 2017. aasta Rooma deklaratsioonis ning Euroopa Ülemkogu 14. ja 15. detsembri 2017. aasta kohtumisel kinnitati, et haridusel ja kultuuril on keskne roll kõigi jaoks kaasava ja sidusa ühiskonna loomisel ning Euroopa konkurentsivõime säilitamisel.
- (2) Euroopa Liidu lepingu (Eli leping) artikli 2 kohaselt rajaneb liit sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, sealhulgas vähemuse hulka kuuluvate isikute õiguste austamine. Need on liikmesriikide ühised väärtused ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus. Neid väärtusi on veelkord kinnitatud ja täpsustatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „harta“) sätestatud õigustes, vabadustes ja põhimõtetes, millel on Eli lepingu artikli 6 alusel aluslepingutega samaväärne õigusjõud. Eelkõige on harta artiklites 11 ja 13 sätestatud sõna- ja teabevabadus ning kunsti ja teaduse vabadus.
- (3) Eli lepingu artiklis 3 on sätestatud, et liidu eesmärk on edendada rahu, oma väärtusi ja oma rahvaste hüvangut ning et liit austab muu hulgas oma rikkalikku kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ning tagab Euroopa kultuuripärandi kaitse ja arendamise.

⁽¹⁾ ELT C 110, 22.3.2019, lk 87.

⁽²⁾ ELT C 168, 16.5.2019, lk 37.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 28. märtsi 2019. aasta seisukoht (ELT C 108, 26.3.2021, lk 934) ja nõukogu 13. aprilli 2021. aasta esimese lugemise seisukoht. Euroopa Parlamendi ... seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

- (4) Komisjoni 22. mai 2018. aasta teatises „Euroopa kultuurivaldkonna uus tegevuskava“ on esitatud eesmärgid kultuuri- ja loomesektorite jaoks. Uues tegevuskavas seatakse eesmärk koondada kultuuri ja kultuurilise mitmekesisuse jõud sotsiaalse sidususe ja ühiskonna heaolu saavutamiseks, edendades kultuuri- ja loomesektorite piiriülest mõõdet ja toetades nende kasvusuutlikkust, ergutada kultuuripõhist loovust hariduses ja innovatsioonis ning töökohtade ja majanduskasvu loomiseks ning tugevdada rahvusvahelisi kultuurisuhteid. Programm „Loov Euroopa“ (edaspidi „programm“) koos muude liidu programmide ja vahenditega toetab Euroopa kultuurivaldkonna uut tegevuskava. Kultuuri ja kunstilise eneseväljenduse olemuslikku väärtust tuleks säilitada ja edendada ning kunstilooming peaks olema programmi keskmeks. See on kooskõlas ka UNESCO kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise 2005. aasta konventsiooniga, mis jõustus 18. märtsil 2007 ja mille osalised liit ja selle liikmesriigid on.
- (5) Selle ühise kultuurilise mitmekesisuse ala edendamiseks Euroopa rahvaste jaoks on oluline edendada kunsti- ja kultuuriteoste, -kollektsoonide ja -toodete rahvusvahelist ringlust, soodustades seeläbi dialoogi ja kultuurivahetust, samuti loovisikute ning kultuuri- ja loometöötajate rahvusvahelist liikuvust.
- (6) Kultuuripärandi kaitsmine ja edendamine hõlbustab vaba osalemist kultuurielus kooskõlas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni inimõiguste ülddeklaratsiooniga ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise paktiga. Seepärast on kultuuripärandil tähtis roll rahumeelse ja demokraatliku ühiskonna ülesehitamisel, kestliku arengu protsessides ja kultuurilise mitmekesisuse edendamisel.
- (7) Euroopa kultuurilise mitmekesisuse edendamise aluseks on kunstiline väljendusvabadus, loovisikute ja kultuurivaldkonnas tegutsejate võimed ja pädevus, elujõuliste ja paindlike kultuuri- ja loomesektorite olemasolu, loovisikute ja kultuurivaldkonnas tegutsejate loominguilisus ja uuenduslikkus ning võime luua ja levitada oma teoseid suuremale ja mitmekesisemale Euroopa publikule. See omakorda laiendab kultuuri- ja loomesektorite ärivõimalusi, parandab loomesisu kättesaadavust ja reklaamimist, edendab kunstilisi otsinguid ja loominguilisust ning aitab kaasa kestlikule majanduskasvule ja töökohtade loomisele. Lisaks aitab loovuse ja uute teadmiste edendamine suurendada konkurentsivõimet ja vallandada innovatsiooni tööstuse väärtusahelates. Liidu rikkalik kultuuriline ja keeleline mitmekesisus on Euroopa projekti põhiline väärtus. Samal ajal iseloomustavad Euroopa kultuuri- ja loometurgu geograafiline eripära, keeleline eripära või mõlemad, mis võivad põhjustada turu killustumist. Seepärast on vaja jätkata jõupingutusi tagamaks, et kultuuri- ja loomesektorid saaksid täiel määral kasu Euroopa ühtsest turust ja eelkõige digitaalsest ühtsest turust.
- (8) Digiüleminek kujutab endast kultuuri- ja loomesektorite jaoks paradigma muutust. See on kujundanud ümber harjumused, suhted ning tootmis- ja tarbimismudelid. See tekitab mitmeid probleeme. Samal ajal pakub digiüleminek kultuuri- ja loomesektoritele uusi võimalusi seoses Euroopa teoste loomise, levitamise ja neile juurdepääsuga, tuues sellega kasu Euroopa ühiskonnale tervikuna. Programmiga peaks julgustama kultuuri- ja loomesektoreid neid võimalusi ära kasutama.
- (9) Programmis tuleks arvesse võtta kultuuri- ja loomesektorite kahetist olemust, tunnistades ühest küljest kultuuri olemuslikku ja kunstilist väärtust ning teisest küljest nende sektorite majanduslikku väärtust, sealhulgas nende sektorite laiemat panust majanduskasvu, konkurentsivõimesse, loovusesse ja innovatsiooni. Samuti tuleks programmis arvesse võtta kultuuri positiivset mõju kultuuridevahelisele dialoogile, sotsiaalsele ühtekuuluvusele ja teadmiste levitamisele. Selleks on vaja tugevaid Euroopa kultuuri- ja loomesektoreid, eelkõige elujõulist Euroopa audiovisuaalsektorit, võttes arvesse selle võimet võita erineva vaatajaskonna tähelepanu ja selle majanduslikku tähtsust, sealhulgas selle majanduslikku tähtsust muude loomesektorite jaoks. Konkurents maailma audiovisuaalturgudel on muutunud aga veelgi tihedamaks süveneva digiülemineku tõttu, näiteks muutused meedia tootmises ja tarbimises ning ülemaailmsete platvormide kasvav positsioon sisu levitamisel. Seetõttu on vaja Euroopa tööstust rohkem toetada.

- (10) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 445/2014/EL⁽⁴⁾ kehtestatud liidu meede Euroopa kultuuripealinnad (edaspidi „Euroopa kultuuripealinnad“) on näidanud, et kultuuri- ja loomesektoritel on oluline roll liidu territooriumide edendamisel ja taaselustamisel. Sel viisil on kultuuri- ja loomesektorid peamised edasiviivad jõud kvaliteetse turismi ning piirkondliku, kohaliku ja linnaarengu edendamisel kogu liidus.
- (11) Et programm oleks tulemuslik, tuleks selles arvestada eri kultuuri- ja loomesektorite spetsiifilist olemust ja probleeme, nende erinevaid sihtrühmi ja konkreetseid vajadusi, kasutades spetsiaalselt kohandatud lähenemisviise audiovisuaalsektori toetavas tegevussuunas (edaspidi „MEDIA tegevussuund“), muid kultuuri- ja loomesektoreid toetavas tegevussuunas (edaspidi „kultuuri tegevussuund“) ja sektoriüleles tegevussuunas.
- (12) Programmist tuleks toetada Euroopa lisaväärtusega meetmeid ja tegevusi, mis täiendavad piirkondlikke, riiklikke, rahvusvahelisi ja muid liidu programme ja poliitikameetmeid ning mõjutavad positiivselt Euroopa kodanikke, ning tuleks toetada rahvusvahelise koostöö ja vahetuste arendamist ja edendamist kultuuri- ja loomesektorites. Selliste meetmete ja tegevuste kaudu aitab programm tugevdada Euroopa identiteeti ja väärtusi ning edendada kultuurilist ja keelelist mitmekesisust.
- (13) Muusika selle kõigis vormides ja väljendusviisides ning eriti nüüdisaegne muusika ja kontserdid on liidu kultuuri-, kunsti- ja majandusmaastiku ning pärandi oluline osa. See on sotsiaalse sidususe element ning oluline vahend majanduse ja kultuuri arengu edendamiseks. Kultuuri tegevussuuna raames peaks seetõttu pöörama tähelepanu muusikasektorile.
- (14) Kultuuri tegevussuuna raames peaks edendama loomekogukondade võrgustike loomist ning tõhustama piiriülest ja valdkondadevahelist koostööd, kasutades erinevaid oskusi, näiteks kunsti-, loome-, digitaalseid ja tehnoloogilisi oskusi.
- (15) Sektoriülese tegevussuuna eesmärk on kasutada ära eri kultuuri- ja loomesektorite vahelise koostöö potentsiaali ning käsitleda nende ees seisvaid ühiseid probleeme. Ühine valdkonnaülene lähenemisviis toob kasu teadmiste ülekande ja suurema haldustõhususe näol. Sellega seoses aitavad programmi teabepunktid kaasa programmi eesmärkide saavutamisele ja selle rakendamisele.
- (16) Liidu sekkumine audiovisuaalsektoris on vajalik selleks, et toetada liidu digitaalse ühtse turu poliitikat. See puudutab eelkõige autoriõiguse raamistiku ajakohastamist järgmiste direktiivide abil: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivid (EL) 2019/789⁽⁵⁾ ja (EL) 2019/790⁽⁶⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2010/13/EL,⁽⁷⁾ mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/1808⁽⁸⁾. Direktiividega (EL) 2019/789 ja (EL) 2019/790 püütakse suurendada Euroopa audiovisuaalvaldkonnas tegutsejate suutlikkust luua, rahastada, toota ja levitada teoseid, mis on selgelt nähtavad erinevates kättesaadavates meediakanalites, näiteks televisioon, kino või tellitavad videoteenused, mis on kättesaadavad ja pakuvad publikule suuremat huvi avataval konkurentsiturul Euroopas ja mujal. Samuti on nende direktiivide eesmärk luua autoritele ja õiguste omajatele hästi toimiv turg, eelkõige ajakirjandusväljaannete ja veebiplatvormide jaoks, ning tagada autoritele ja esitajatele õiglane tasu ning neid mõtmeid tuleks kogu programmi ulatuses arvesse võtta. Lisaks tuleks toetust suurendada, et võtta arvesse viimaseid turusuundumusi, eelkõige ülemaailmsete platvormide tugevamat levitamispositsiooni võrreldes riiklike ringhäälinguorganisatsioonidega, kes investeerivad tavapäraselt Euroopa päritolu teoste tootmisse. Kuna turutingimused ja audiovisuaalvaldkonnas tegutsejad jätkuvalt arenevad, tuleks programmi rakendamise raames kindlaks määrata konkreetsed kriteeriumid sõltumatu tootmisettevõtte määratlemiseks.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta otsus nr 445/2014/EL, millega kehtestatakse liidu meede Euroopa kultuuripealinna aastateks 2020–2033 ja tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1622/2006/EÜ (ELT L 132, 3.5.2014, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/789, millega kehtestatakse ringhäälinguorganisatsioonide teatavate veebiülekanne ja televisiooni- ja raadiosaadete taasedastamise suhtes kohaldatavate autoriõiguste ja nendega kaasnevate õiguste teostamise reeglid ja muudetakse direktiivi 93/83/EMÜ (ELT L 130, 17.5.2019, lk 82).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/790, mis käsitleb autoriõigust ja autoriõigusega kaasnevaid õigusi digitaalsel ühtsel turul ning millega muudetakse direktiive 96/9/EÜ ja 2001/29/EÜ (ELT L 130, 17.5.2019, lk 92).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) (ELT L 95, 15.4.2010, lk 1).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1808, millega muudetakse direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv), et võtta arvesse muutuvat turulokorda (ELT L 303, 28.11.2018, lk 69).

- (17) Programm peaks võimaldama kultuuri- ja loomesektorite organisatsioonidel selles võimalikult laialdaselt osaleda ning andma neile organisatsioonidele võimalikult laia juurdepääsu programmile, olenemata nende geograafilisest päritolust. Programmist peaks toetama neid organisatsioone ja parimaid talente, olenemata nende asukohast, piiriülesest ja rahvusvahelisest tegevuses. MEDIA tegevussuuna raames peaks võtma arvesse riikidevahelisi erinevusi audiovisuaalse sisu tootmises, levitamises ja selle kättesaadavuses ning suundumusi audiovisuaalse sisu tarbimises, eelkõige nende keelelist ja geograafilist eripära, tagades seeläbi võrdsemad tingimused, laiendades erineva audiovisuaalvõimekusega liikmesriikide osalemist ja suurendades nendevahelist koostööd ning toetades Euroopa talente, sõltumata nende asukohast, piiriülesest ja rahvusvahelisest tegevuses. Arvesse tuleks võtta ka Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklis 349 osutatud äärepoolseimate piirkondade eripära.
- (18) Programmi erimeetmed, näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1194/2011/EL⁽⁹⁾ loodud liidu meede Euroopa kultuuripärandi märgis (edaspidi „Euroopa kultuuripärandi märgis“), Euroopa kultuuripärandi päevad, Euroopa nüüdis-, rokk- ja popmuusika, kirjanduse, kultuuripärandi ja arhitektuuri auhinnad ning Euroopa kultuuripealinnad, on otseselt jõudnud miljonite eurooplasteni, tuues esile Euroopa kultuuripoliitika sotsiaalse ja majandusliku kasu, ning seetõttu tuleks nende erimeetmetega jätkata ja võimaluse korral neid laiendada. Kultuuri tegevussuuna raames peaks toetama Euroopa kultuuripärandi märgise saanud objektide koostöövõrgustiku tegevust. Samuti tuleks kaaluda võimalust laiendada Euroopa auhindu uutele valdkondadele ja sektoritele, eelkõige teatrile.
- (19) Kultuuril on võtmeroll kaasavate ja sidusate kogukondade tugevdamisel. Rändeküsimuste ja integratsiooniraskuste kontekstis on kultuuril keskne osa kultuuridevaheliseks dialoogiks võimaluste loomisel ning sisserändajate ja pagulaste lõimimisel – aidates neil tunda end vastuvõtva ühiskonna osana – ning heade suhete arendamisel sisserändajate ja uute kogukondade vahel.
- (20) Kaasavasse ühiskonda panustamiseks peaks programmiga edendama ja suurendama kultuurielus osalemist kogu liidus, eriti mis puudutab puuetega ja ebasoodsatest oludest pärit inimesi.
- (21) Kooskõlas 22. jaanuari 2018. aasta Davosi deklaratsiooniga „Kvaliteetse ehituskultuuri arendamine Euroopas“ tuleks võtta meetmeid, et edendada uut ühtset käsitust kvaliteetse hoonestatud keskkonna kujundamisele, mis on kultuuris kinnistunud, tugevdab sotsiaalset ühtekuuluvust, tagab kestliku keskkonna ning aitab parandada kogu elanikkonna tervist ja heaolu. Sellise käsituse puhul tuleks keskenduda mitte üksnes linnakeskkonnale, vaid ka äärepoolseimate ja maapiirkondade omavahel ühendamisele. Ehituskultuuri mõiste hõlmab kõiki tegureid, mis vahetult mõjutavad kodanike ja kogukondade elukvaliteeti, soodustades sellega väga konkreetselt kaasatust, ühtekuuluvust ja kestlikkust.
- (22) Elujõuliste kultuuri- ja loomesektorite keskmes on väljendus- ja kunstivabadus. Eelkõige vajab uudistemeedia sektor vaba, mitmekesist ja pluralistlikku meediakeskkonda. Koos direktiiviga 2010/13/EL peaks programmiga seega edendama vaba, mitmekesist ja pluralistlikku meediakeskkonda, soodustades uudistemeedia sektorit toetavat koostoitmet ja valdkonnaüleseid meetmeid. Programm peaks toetama uusi meediatöötajaid ja arendama kodanikes kriitilise mõtlemise võimet, edendades meediapädevust.
- (23) Programmiga peaks samuti ergutama huvi Euroopa audiovisuaalteoste vastu ja parandama nende kättesaadavust, eelkõige publiku arendamise meetmete, sealhulgas filmikultuurilise pädevuse arendamise kaudu.
- (24) Kultuuri tegevussuuna raames toimuv loovisikute ja kultuuritöötajate piiriülene liikuvus võib aidata kaasa paremini seotud, tugevamate ja kestlikumate kultuuri- ja loomesektorite tekkimisele liidus, kuna see aitab kiirendada oskuste arendamist ja teadmiste kasvu kultuuri- ja loomesektorite sees, et parandada kultuuridevahelist teadlikkust ja soodustada rahvusvahelist ühisloomingut, ühistootmist, teoste ringlust ja levitamist.

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta otsus nr 1194/2011/EL Euroopa kultuuripärandi märgist käsitleva Euroopa Liidu meetme kohta (ELTL 303, 22.11.2011, lk 1).

- (25) Kultuuri tegevussuuna keskmeks peaksid olema koostööprojektid, eelkõige väikesemahulised projektid, võttes arvesse kultuuri- ja loomesektorite eripära. Seepärast peaks komisjon hõlbustama programmi osalemist, lihtsustades märkimisväärselt bürokraatlikke menetlusi, peamiselt taotlemisetapis, ning võimaldades väikesemahuliste projektide puhul kõrgemaid kaasrahastamismäärasid.
- (26) Kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklitega 8 ja 10 peaksid programmi kõik meetmed toetama soolise aspekti arvestamist ning diskrimineerimisvastaste eesmärkide integreerimist, samuti tuleks neis vajaduse korral määrata kindlaks asjakohased soolise tasakaalu kriteeriumid. Naised osalevad aktiivselt kultuuri- ja loomesektorites autorite, professionaalide, õpetajate, loovisikute ja publikuna. Siiski on vähem tõenäoline, et naised töötavad kultuuri-, kunsti- ja loomeasutustes otsustustasandi ametikohtadel. Seetõttu tuleks programmiga esile tõsta andekaid naisi, et toetada naiste loomingulist ja ametialast karjääri.
- (27) Võttes arvesse 8. juuni 2016. aasta ühisteatist „Rahvusvaheliste kultuurisuhete ELi strateegia“, mille Euroopa Parlament kiitis heaks oma 5. juuli 2017. aasta resolutsioonis volituse kohta 2018. aasta eelarve projekti kolmepoolseteks läbirääkimisteks, ⁽¹⁰⁾ ning nõukogu 24. mai 2017. aasta järeldusi, mis käsitlevad ELi strateegilist lähenemisviisi rahvusvaheliste kultuurisuhete valdkonnas, tuleks Euroopa rahastamise puhul ja eriti programmis esile tõsta kultuuri tähtsust rahvusvahelistes suhetes ja selle rolli Euroopa väärtuste edendamisel konkreetsete ja sihipäraste meetmete kaudu, mille eesmärk on saavutada selge liidu mõju rahvusvahelisel areenil.
- (28) Kooskõlas komisjoni 22. juuli 2014. aasta teatisega „Euroopa kultuuripärand – ühtse lähenemisviisi suunas“ peaksid asjakohased poliitikameetmed ja vahendid kindlustama Euroopa kultuuripärandiaastal 2018 saavutatud tulemuse, mis integreeris kultuuri edukalt ja tõhusalt teistesse poliitikavaldkondadesse, eelkõige kaasava juhtimise lähenemisviisi kaudu, tuues esile Euroopa kultuuripärandi pikaajalise ja jätkusuutliku väärtuse, töötades välja integreerituma lähenemisviisi selle säilitamisele ja väärtustamisele, samuti toetades selle kestlikku säilitamist, taaselustamist, kohandatud kujul korduskasutamist ning selle väärtuste propageerimist teadlikkuse suurendamise ja võrgustike loomise kaudu. Kultuurisektoris tuleks kaaluda loovisikute, autorite ja käsitöölise toetamist kultuuripärandi taastamisega seotud traditsioonilistes valdkondades. Eelkõige audiovisuaalsektoris on kultuuripärandiks olevad teosed oluliseks mälu ja kultuurilise mitmekesisuse allikaks ning kujutavad endast potentsiaalseid turuvõimalusi. Sellega seoses aitavad audiovisuaalteoste arhiivid ja raamatukogud kaasa kultuuripärandi säilitamisele ning taaskasutamisele ja uutele turusuundumustele.
- (29) Kooskõlas komisjoni 10. märtsi 2020. aasta teatisega „Euroopa uus tööstusstrateegia“ peaks liit toetuma oma tugevustele, milleks on eelkõige tema mitmekesisus, tema andekad inimesed, tema väärtused, tema elukorraldus ning tema novaatorid ja autorid.
- (30) Programmi edu sõltub selliste uuenduslike ja tõhusate projektide arendamisest, mis kujundavad kultuuri- ja loomesektorites Euroopa rahvusvahelise koostöö häid tavasid. Võimaluse korral tuleks selliseid edulugusid tutvustada, soodustades toetust uutele ärimudelitele ja oskustele, edendades traditsioonilist oskusteavet ning teisendades loovaid ja valdkonnaüleseid lahendusi majanduslikuks ja sotsiaalseks väärtuseks.
- (31) Programmis peaksid teatavatel tingimustel saama osaleda ka Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmed, ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid, keda toetatakse ühinemiseelse strateegia raames, Euroopa naabruspoliitika riigid ja liidu strateegilised partnerid.
- (32) Euroopa Majanduspiirkonda kuuluvad kolmandad riigid võivad liidu programmides osaleda koostöö raames, mis kehtestati Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga, ⁽¹¹⁾ milles on sätestatud, et programme rakendatakse kõnealuse lepingu kohaselt vastu võetud otsuse alusel. Kolmandad riigid võivad osaleda ka muude õigusaktide alusel. Käesolevasse määrusesse tuleks lisada erisäte, millega nõutakse kolmandatelt riikidelt vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF) ja kontrollikojale vajalike õiguste ja nõutava juurdepääsu andmist, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks.

⁽¹⁰⁾ ELT C 334, 19.9.2018, lk 253.

⁽¹¹⁾ EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3.

- (33) Kolmandate riikide eesmärk peaks olema osaleda programmis täiel määral. Siiski peaksid kolmandad riigid, kes ei täida MEDIA ja sektoriülese tegevussuunas osalemise tingimusi, kuid kes osalevad kultuuri tegevussuunas, saama luua ja toetada programmi teabepunkte, et tutvustada programmi oma riigis ning soodustada piiriülest koostööd kultuuri- ja loomesektorites.
- (34) Direktiivis 2010/13/EL sätestatud tingimuste täitmise kohustusest erandite tegemist tuleks kontrollida ning selliseid erandeid võiks Euroopa naabruspoliitika riikidele teha igakülselt põhjendatud juhtudel, võttes arvesse asjaomase riigi audiovisuaalturu eriolukorda ja Euroopa audiovisuaalpoliitika raamistikku integreerituse taset. Direktiivis 2010/13/EL seatud eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme tuleks korrapäraselt jälgida. Lisaks peaks MEDIA tegevussuuna raames toetust saanud meetmetes osalemine olema kindlaks määratud asjaomastes tööprogrammides iga üksikjuhtumi puhul eraldi.
- (35) Programmiga tuleks soodustada koostööd liidu ja selliste rahvusvaheliste organisatsioonide vahel nagu UNESCO, Euroopa Nõukogu, sealhulgas Eurimages ja Euroopa Audiovisuaalsektori Vaatluskeskus (edaspidi „vaatluskeskus“), Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon (OECD) ning Maailma Intellektuaalse Omandi Organisatsioon. Programmist tuleks toetada ka liidu kohustusi, mis on seotud säästva arengu eesmärkidega, eriti nende kultuurilise mõõtmega. Audiovisuaalsektori puhul tuleks programmiga tagada liidu panus vaatluskeskuse töösse.
- (36) Võttes arvesse, kui tähtis on võidelda kliimamuutuste vastu kooskõlas liidu kohustustega rakendada Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkulepe ning saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärgid, on programmi eesmärk aidata kaasa kliimameetmete peavoolustamisele ja üldise eesmärgi – tagada 30 % liidu eelarvekulutustest kliimaeesmärkide toetamiseks – saavutamisele. Kooskõlas Euroopa roheline kokkuleppega, mis on kestliku majanduskasvu alus, peaksid käesoleva määruse kohased meetmed järgima põhimõtet „ära tekita kahju“. Programmi rakendamise käigus tuleks kindlaks määrata ja kehtestada asjakohased meetmed, ilma et nendega muudetakse programmi põhiolulist, ning neid asjaomase hindamis- ja läbivaatamismenetluse kontekstis uuesti hinnata.
- (37) Komisjon peaks lihtsustamise ja tõhususe eesmärgil saama jagada eelarvelised kulukohustused aastasteks osamakseteks. Sel juhul peaks komisjon võtma aastaste osamaksete tegemisel arvesse rahalist abi saavate meetmete rakendamisel tehtud edusamme, meetmete rahastamiseks hinnanguliselt vajaminevaid summasid ning olemasolevaid eelarvevahendeid. Komisjon peaks edastama toetusesaajatele üksikute aastaste osamaksete tegemise esialgse ajakava.
- (38) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud horisontaalseid finantsreegleid. Need reeglid on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL, Euratom) 2018/1046⁽¹²⁾ (edaspidi „finantsmäärus“) ning nendega määratakse eelkõige kindlaks menetlus eelarve kehtestamiseks ja selle täitmiseks toetuste, hangete, auhindade ja eelarve kaudse täitmise kaudu ning nähakse ette finantsjuhtimises osalejate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud reeglid hõlmavad ka üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks.
- (39) Euroopa kinopubliku auhind LUX, mida annavad välja Euroopa Parlament ja Euroopa Filmiakadeemia, on kujunenud iseloomulikuks Euroopa auhinnaks, millega tutvustatakse ja levitatakse Euroopa filme, mis kajastavad Euroopa identiteeti ja väärtusi väljaspool riigipiire, ning mille aluseks on koostöö tunnustatud filmiloojate kogukonna ning Euroopa filmiorganisatsioonide ja -võrgustikega.

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

- (40) Alates loomisest on Euroopa Liidu Noorteorkester omandanud ainulaadsed erialased teadmised muusika kättesaadavuse, kultuuridevahelise dialoogi, kultuurile tugineva vastastikuse austuse ja üksteisemõistmise edendamisel, soodustades samal ajal ka noorte muusikute rahvusvahelist karjääri ja koolitust. Euroopa Liidu Noorteorkestri ainulaadsus seisneb selles, et tegemist on kultuuripiire ületava Euroopa orkestriga, mis loodi Euroopa Parlamendi resolutsiooni alusel ning millesse kuuluvad igal aastal korraldatud rangetel katsetel kõigist liikmesriikidest väljavalitud noored muusikud, kelle valimisel on lähtutud rangetest ja läbipaistvatest kunstilistest kriteeriumidest. Seda erilist panust Euroopa kultuurilisse mitmekesisusse ja identiteeti tuleks tunnustada, näiteks nähes ette meetmed, milles osalemist Euroopa Liidu Noorteorkester ja sarnased Euroopa kultuuriüksused saaksid taotleda. Selliste üksuste jaoks tuleks ette näha mitmeaastase rahastamise võimalus, et tagada nende tegevuse stabiilsus.
- (41) Liidu toetuse jaoks peaksid olema toetuskõlblikud kultuuri- ja loomesektori organisatsioonid suure Euroopa geograafilise katvusega organisatsioonid, kelle tegevus hõlmab kultuuriteenuste osutamist otse Euroopa kodanikele ning kellel on seega võimalus Euroopa identiteeti otseselt mõjutada.
- (42) Selleks et tagada rahaliste vahendite tõhus eraldamine liidu üldeelarvest, on vaja, et kõigil programmi raames elluviidavatel meetmetel ja tegevustel oleks Euroopa lisaväärtus. Tagada tuleb ka nende vastastikune täiendus liikmesriikide tegevusega. Tuleks püüda saavutada sidusus, vastastikune täiendus ja koostoime rahastamisprogrammidega, millega toetatakse omavahel tihedalt seotud poliitikavaldkondi, tagades, et potentsiaalsed toetusesaajad on teadlikud erinevatest rahastamisvõimalustest, ning selliste horisontaalsete poliitikavaldkondadega nagu liidu konkurentsipoliitika.
- (43) Rahalist toetust tuleks kasutada turutõrgete või mitteoptimaalsete investeerimisolude kõrvaldamiseks proportsionaalsel viisil ning meetmed ei tohiks dubleerida ega tõrjuda välja erainvesteeringuid või moonutada konkurentsi siseturul.
- (44) On oluline, et programm tegeleks Euroopa kultuuri- ja loomesektorite struktuursete probleemidega, mida on süvendanud COVID-19 pandeemia. Programm hõlmab Euroopa kultuuri ja meedia olulist rolli kodanike heaolu tagamisel ning nende võimestamisel teadlike otsuste tegemiseks. Programm koos muude asjaomaste liidu rahastamisprogrammide ja Euroopa taasterahastuga peaks toetama kultuuri- ja loomesektorite taastumist lühikeses perspektiivis, suurendama nende pikaajalist vastupanu- ja konkurentsivõimet, et tulla paremini toime võimalike suurte kriisidega tulevikus, ning toetama nende digitaalset ja ökoloogilist üleminekut.
- (45) Programmi poliitikaeesmärke käsitletakse ka aastateks 2021–2027 kehtestatud programmi „InvestEU“ poliitika-aharde rahastamisvahendite ja eelarvetagatistega, mis muu hulgas hõlbustavad jätkuvalt kultuuri- ja loomesektorite väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ning organisatsioonide juurdepääsu rahastamisele.
- (46) Programmi rakendamisel peaksid projektide peamised valikukriteeriumid olema nende mõju, kvaliteet ja tõhusus. Võttes arvesse programmi konkreetsete meetmete raames esitatavate ettepanekute hindamiseks vajalikku tehnilist oskusteavet, võivad selliste ettepanekute hindamise komiteede (edaspidi „hindamiskomiteed“) liikmed olla välisekspertid. Välisekspertide valimisel tuleks pöörata igakülgset tähelepanu nende ametialasele taustale ja hindamiskomitee soolisele tasakaalule.
- (47) Programmil peaks olema realistlik ja teostatav kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete tulemusnäitajate süsteem, et toetada programmi meetmeid ja selle tulemusi pidevalt jälgida. See jälgimine ja programmiga seotud teabe- ja teavitusmeetmed ning programmi meetmed peaksid tuginema programmi kolmele tegevussuunale.
- (48) Arvestades andmete kogumise ja analüüsimise ning kultuuripoliitika mõju mõõtmise tähtsust ja keerukust, peaks komisjon aitama koguda tõendeid ja statistilisi andmeid kultuuri- ja loomesektorite suundumuste ja arengu kohta, kasutades enda ja teiste asjaomaste teadusasutuste teadmisi, ning andma kogutud andmete kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule korrapäraselt aru.

- (49) Programm tuleks kehtestada seitsmeks aastaks, et ühitada selle kehtivusaeg nõukogu määruses (EL, Euratom) 2020/2093⁽¹³⁾ sätestatud mitmeaastase finantsraamistikuga aastateks 2021–2027 (edaspidi „mitmeaastane finantsraamistik 2021–2027“) kehtivusajaga.
- (50) Käesoleva määrusega kehtestatakse programmile rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus Euroopa Parlamendile ja nõukogule peamine lähtesumma Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava,⁽¹⁴⁾ punkti 18 tähenduses.
- (51) Käesoleva programmi suhtes kohaldatakse finantsmäärust. Finantsmääruses määruses sätestatakse liidu eelarve täitmise reeglid, sealhulgas reeglid toetuste (sealhulgas kolmandatele isikutele), auhindade, hangete, eelarve kaudse täitmise, rahastamisvahendite, eelarvetagatiste, finantsabi ja välisekspertide tasustamise kohta.
- (52) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamise vormide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende võimest saavutada meetmete erieesmärgid ja anda tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrolliga seotud kulud, halduskoormust ja vajadust lihtsustada kõigi asjaomaste poolte huvides haldusmenetlusi, eelkõige taotlemisprotsessis, ning eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. Valikul tuleks muu hulgas kaaluda kindlasummaliste maksete, ühikuhindade ja ühtse määra alusel rahastamise kasutamist, samuti kuludega sidumata makseid, millele on osutatud finantsmääruse artikli 125 lõikes 1.
- (53) Finantsmääruse, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013⁽¹⁵⁾ ning nõukogu määruste (EÜ, Euratom) nr 2988/95,⁽¹⁶⁾ (Euratom, EÜ) nr 2185/96⁽¹⁷⁾ ja (EL) 2017/1939⁽¹⁸⁾ kohaselt tuleb liidu finantsshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, sealhulgas meetmetega, mis seonduvad õigusnormide rikkumise, sealhulgas kelmuse või pettuse ärahoidmise, avastamise, kõrvaldamise ja uurimisega, kaotatud, alusetult makstud või ebaõigesti kasutatud summade tagasinõudmise ning asjakohasel juhul halduskaristuste kehtestamisega. Eelkõige on OLAFil vastavalt määrustele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja (EL, Euratom) nr 883/2013 õigus korraldada haldusjuurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrole ja inspekteerimisi, et teha kindlaks, kas on esinenud kelmust, pettust, korruptsiooni või muud liidu finantsshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Euroopa Prokuratuuril on määruse (EL) 2017/1939 kohaselt õigus uurida liidu finantsshuve kahjustavaid kuritegusid, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1371,⁽¹⁹⁾ ja esitada süüdistusi. Vastavalt finantsmäärusele peab iga isik või üksus, kes saab liidu vahendeid, tegema liidu finantsshuvide kaitsel igakülgset koostööd, andma komisjonile, OLAFile, kontrollikojale ja tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide puhul kooskõlas määrusega (EL) 2017/1939 Euroopa Prokuratuurile vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annavad samaväärsed õigused.
- (54) Peaks olema võimalik anda konkreetsetel kriteeriumidel põhinev kvaliteedimärgis neid meetmeid käsitlevatele ettepanekutele, mis on programmi raames toetuskõlblikud, kuid mida ei saa eelarvepiirangute tõttu selle raames rahastada. Kvaliteedimärgisega tunnustatakse ettepaneku kvaliteeti ja lihtsustatakse alternatiivsete rahastamisvõimaluste otsimist Euroopa Regionaalarengu Fondist või Euroopa Sotsiaalfond+-ist. Meetmete kohta, millele võiks anda kvaliteedimärgise, tuleks asjaomastes projektikonkurssides esitada täiendavat teavet.

⁽¹³⁾ Nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 11).

⁽¹⁴⁾ ELT C 433 I, 22.12.2020, lk 28.

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettusteavastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁽¹⁶⁾ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantsshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

⁽¹⁷⁾ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantsshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

⁽¹⁸⁾ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

⁽¹⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantsshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

- (55) Pidades silmas ELi toimimise lepingu artiklit 349 ja võttes arvesse komisjoni 24. oktoobri 2017. aasta teatist „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“, tuleks väärtustada kõnealuses artiklis osutatud piirkondade konkreetset panust liidu kultuurilisse mitmekesisusse ning nende rolli vahetuste edendamisel, sealhulgas liikuvuse kaudu, ning koostööd kolmandate riikide, eelkõige nende naaberriikide inimeste ja organisatsioonidega. Vastavalt nõukogu otsusele 2013/755/EL⁽²⁰⁾ ning võttes arvesse ülemeremaade ja -territooriumide panust liidu kultuuri rahvusvahelisse mõjusse, on ülemeremaadel ja -territooriumidel asuvad isikud ja üksused toetuskõlblikud, kui programmi reeglites ja eesmärkidest ning selle liikmesriigi suhtes kohaldatavast võimalikust korrast, kellele asjaomane ülemeremaa või -territoorium kuulub, ei tulene teisiti. Nii peaks olema neil võimalik saada samavõrra kasu kultuuri- ja loomemajanduse pakutavatest konkurentsieelistest, eelkõige majanduskasvust ja tööhõivest.
- (56) Selleks et tagada programmi eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude tõhus hindamine, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et töötada välja seire- ja hindamisraamistik ning vaadata läbi programmi näitajad. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes⁽²¹⁾ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (57) Vastavalt finantsmääruse artikli 193 lõikele 2 on võimalik toetust anda juba alustatud meetmele, tingimusel et taotleja suudab tõendada vajadust alustada meetet enne toetuslepingu allkirjastamist. Enne toetustaotluse esitamise kuupäeva kantud kulud ei saa liidu vahenditest rahastada, välja arvatud igakülselt põhjendatud erandjuhtudel. Vastavalt finantsmääruse artikli 193 lõikele 4 ei saa kulud, mis on kantud enne toetustaotluse esitamist, liidu vahenditest rahastada ka tegevustoetuste puhul ning toetuslepingule tuleb alla kirjutada nelja kuu jooksul toetusesaaja majandusaasta algusest arvates. Selleks et vältida liidu toetuses häireid, mis võivad kahjustada liidu huve, peaks rahastamisotsuses olema võimalik kindlaks määrata, et piiratud ajavahemiku jooksul mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 alguses ja üksnes igakülselt põhjendatud juhtudel, on meetmed ja kulud rahastamiskõlblikud alates 1. jaanuarist 2021, isegi kui kõnealuseid meetmeid rakendati ja kõnealused kulud kanti enne toetustaotluse esitamist.
- (58) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punktidele 22 ja 23 tuleks programmi hinnata teabe alusel, mis on kogutud seirenormide alusel, vältides samal ajal eelkõige liikmesriikidele langevat halduskoormust ja ülereguleerimist. Seirenormid peaksid asjakohasel juhul sisaldama ka mõõdetavaid näitajaid, mille alusel saab hinnata programmi mõju kohapeal.
- (59) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused tööprogrammide vastuvõtmiseks. Neid rakendamisevolitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽²²⁾. Eelkõige, nagu on sätestatud käesolevas määruses, peaksid tähtsajad olema proportsionaalsed ning andma komitee liikmetele varajased ja tõhusad võimalused rakendusakti eelnõu läbivaatamiseks ja oma seisukohtade väljendamiseks.
- (60) On vaja tagada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1295/2013⁽²³⁾ loodud programmi Loov Euroopa (2014–2020) (edaspidi „programm 2014–2020“) nõuetekohane lõpetamine, eelkõige mis puudutab selle haldamiseks mitmeaastaste kokkulepete jätkamist, näiteks tehnilise ja haldusabi rahastamist. Alates 1. jaanuarist 2021 tuleks tehnilise ja haldusabiga tagada vajaduse korral programmi 2014–2020 alusel 31. detsembriks 2020 lõpetamata meetmete haldamine.

⁽²⁰⁾ Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/755/EL ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta (ÜMTde assotsieerimise otsus) (ELT L 344, 19.12.2013, lk 1).

⁽²¹⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

⁽²²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁽²³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1295/2013, millega luuakse programm Loov Euroopa (2014–2020) ning tunnistatakse kehtetuks otsused nr 1718/2006/EÜ, nr 1855/2006/EÜ ja nr 1041/2009/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 221).

- (61) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse eelkõige hartas tunnustatud põhimõtteid. Eelkõige on käesoleva määruse eesmärk tagada täielik kinnipidamine õigusest soolisele võrdõiguslikkusele ja mittediskrimineerimisele soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel, nagu on sätestatud harta artiklites 21 ja 23. Käesolev määrus on kooskõlas ka Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooniga.
- (62) Kuna käesoleva määruse eesmärke ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid nende eesmärkide rahvusvahelise olemuse tõttu, rahastatavate liikuvus- ja koostöömeetmete suure mahu ja laia geograafilise ulatuse ning nende mõju tõttu õpirände kättesaadavusele ja liidu integratsioonile üldisemalt, samuti nende suurema rahvusvahelise mõõtmega tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (63) Määrus (EL) nr 1295/2013 tuleks seetõttu alates 1. jaanuarist 2021 kehtetuks tunnistada.
- (64) Selleks et tagada asjaomases poliitikavaldkonnas toetuse andmise järjepidevus ja võimaldada rakendamise alustamist mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 algusest, peaks käesolev määrus jõustuma võimalikult kiiresti ning seda tuleks kohaldada tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2021,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesoleva määrusega luuakse programm „Loov Euroopa“ (edaspidi „programm“) mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kestuseks.

Selles sätestatakse programmi eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027 ning liidupoolse rahastamise vormid ja reeglid.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „kultuuri- ja loomesektorid“ – kõik sektorid,
- a) millest paljudel on potentsiaali innovatsiooni ja töökohtade loomiseks, eelkõige intellektuaalomandiõiguste alusel ning mille tegevus
- i) tugineb kultuurilistele väärtustele ning kunstilisele ja muule individuaalsele või kollektiivsele loomingu- ja väljendusele ja
- ii) hõlmab selliste kaupade ja teenuste arendamist, loomist, tootmist, levitamist ja säilitamist, mis kätkevad endas kultuurilist, kunstilist või muud loomingu- ja väljendust, ning selliseid seonduvaid funktsioone nagu haridus või juhtimine;
- b) olenemata sellest,
- i) kas nimetatud sektorite tegevus on suunatud turule või mitte,
- ii) millist liiki struktuur tegevust läbi viib ja
- iii) kuidas seda struktuuri rahastatakse;

kõnealused sektorid hõlmavad muu hulgas arhitektuuri, arhiive, raamatukogusid ja muuseume, kunstkäsitööd, audiovisuaalseid teoseid (sealhulgas filmid, televisioon, videomängud ja multimeedia), materiaalsed ja vaimsed kultuuripärandid, disaini (sealhulgas moedisain), festivale, muusikat, kirjandust, etenduskunsti (sealhulgas teater ja tants), raamatuid ja kirjastamist, raadiot ja kujutatavat kunsti;

- 2) „õigussubjekt“ – füüsiline isik või juriidiline isik, mis on asutatud ja juriidilise isikuna tunnustatud liikmesriigi, liidu või rahvusvahelise õiguse alusel, millel on juriidilise isiku staatus ning mis võib enda nimel tegutsedes teostada õigusi ja kanda kohustusi, või finantsmääruse artikli 197 lõike 2 punktis c osutatud juriidilise isiku staatusega üksus;

- 3) „segarahastamistoiming“ – liidu eelarvest toetatav meede, sealhulgas finantsmääruse artikli 2 lõike 6 kohased segarahastamisvahendid, milles kombineeritakse tagastamatus vormis antav toetus ja liidu eelarvest toetatavad rahastamisvahendid ning arengut rahastavate või muude avalik-õiguslike finantseerimisasutuste rahastamisvahenditest ning erasektori finantseerimisasutuste või investorite rahastamisvahenditest antav tagastatavas vormis toetus.

Artikkel 3

Programmi eesmärgid

1. Programmi üldeesmärgid on järgmised:
 - a) kaitsta, arendada ja edendada Euroopa kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ning kultuuri- ja keelepärandit;
 - b) suurendada kultuuri- ja loomesektorite, eriti audiovisuaalsektori konkurentsivõimet ja majanduslikku potentsiaali.
2. Programmi erieesmärgid on järgmised:
 - a) edendada kunsti- ja kultuurialast koostööd Euroopa tasandil, et toetada Euroopa päritolu teoste loomist ning tugevdada Euroopa kultuuri- ja loomesektorite majanduslikku, sotsiaalset ja välismöödet ning innovatsiooni ja liikuvust;
 - b) edendada Euroopa audiovisuaalsektori konkurentsivõimet, skaleeritavust, koostööd, innovatsiooni ja kestlikkust, muu hulgas liikuvuse abil;
 - c) edendada poliitikaalast koostööd ja uuenduslikke meetmeid, millega toetatakse programmi kõiki tegevussuundi, ning mitmekesisit, sõltumatut ja pluralistlikku meediakeskkonda ning meediapädevust, suurendades seeläbi kunstilise eneseväljenduse vabadust, kultuuridevahelist dialoogi ja sotsiaalset kaasatust.
3. Programm hõlmab järgmisi tegevussuundi:
 - a) kultuuri tegevussuund, mis hõlmab kultuuri- ja loomesektoreid, välja arvatud audiovisuaalsektor;
 - b) MEDIA tegevussuund, mis hõlmab audiovisuaalsektorit;
 - c) sektoriülene tegevussuund, mis hõlmab kõigi kultuuri- ja loomesektorite vahelisi meetmeid.
4. Tunnistades kultuuri olemuslikku ja majanduslikku väärtust, püütakse programmi eesmäärke saavutada Euroopa lisaväärtusega meetmete kaudu. Euroopa lisaväärtus tagatakse muu hulgas järgmiste vahenditega:
 - a) piirkondlikke, riiklikke, rahvusvahelisi ja muid liidu programme ja poliitikavaldkondi täiendavate meetmete ja tegevuste rahvusvaheline iseloom, propageerides seeläbi Euroopa ühiseid juuri ja kultuurilist mitmekesisust;
 - b) kultuuri- ja loomesektorite organisatsioonide ja professionaalide piiriülene koostöö, sealhulgas liikuvuse kaudu, ning sellise koostöö potentsiaal ühiste probleemide, sealhulgas digiülemineku käsitlemisel ning kultuurile juurdepääsu, kodanike aktiivse kaasamise ja kultuuridevahelise dialoogi edendamisel;
 - c) mastaabisääst ning majanduskasv ja töökohtade loomine, mille võib liidu toetuse abil saavutada ja mis avaldab võimendavat mõju täiendavate rahaliste vahendite kaasamisele;
 - d) võrdsemate tingimuste loomine meetmete kaudu, millel on MEDIA tegevussuuna raames Euroopa lisaväärtus ja mille puhul võetakse arvesse eri riikide eripära, eelkõige seoses sisu tootmise ja levitamise ning sellele juurdepääsuga, nende riikide turgude suuruse ja eripäraga ning nende kultuurilise ja keelise mitmekesisusega viisil, mis laiendab ja tugevdab erinevate audiovisuaalsete võimalustega riikide osalemist ja koostööd.
5. Programmi eesmäärke püütakse saavutada viisil, mis soodustab kaasatust, võrdsust, mitmekesisust ja osalemist, mis asjakohasel juhul saavutatakse konkreetsete stiimulite abil, millega
 - a) tagatakse, et puuetega inimesed, vähemuste hulka kuuluvad inimesed ja sotsiaalselt tõrjutud rühmad pääsevad ligi kultuuri- ja loomesektoritele, ning julgustatakse neid neis sektorites aktiivselt osalema, hõlmates nii loomeprotsessi kui ka publiku arendamist ning
 - b) soodustatakse soolist võrdõiguslikkust, eelkõige loovuse, majanduskasvu ja innovatsiooni edendajana.

*Artikkel 4***Programmi meetmed**

Programmist toetatakse meetmeid, mis on kooskõlas artiklites 5, 6 ja 7 sätestatud prioriteetidega ning I lisa esitatud kirjeldustega.

*Artikkel 5***Kultuuri tegevussuund**

1. Kooskõlas artiklis 3 osutatud programmi eesmärkidega on kultuuri tegevussuuna prioriteetidid järgmised:
 - a) tugevdada rahvusvahelist koostööd ja Euroopa päritolu teoste loomise, levitamise ja nähtavuse piiriülest mõõdet ning kultuuri- ja loomesektorites tegutsejate liikuvust;
 - b) laiendada juurdepääsu kultuurile ja selles osalemist ning publiku kaasamist ja parandada publiku arendamist kogu Euroopas;
 - c) edendada kultuuri ja kultuuripärandi kaudu ühiskonna vastupanuvõimet ning tõhustada sotsiaalset kaasatust ja kultuuridevahelist dialoogi;
 - d) toetada Euroopa kultuuri- ja loomesektorite, sealhulgas nendes sektorites töötavate üksikisikute suutlikkust soodustada talente, teha uuendusi, saavutada edu ning luua töökohti ja majanduskasvu;
 - e) tugevdada Euroopa identiteeti ja väärtusi kultuuriteadlikkuse, kunstihariduse ja kultuuripõhise loovuse arendamise kaudu hariduses;
 - f) edendada Euroopa kultuuri- ja loomesektorite, sealhulgas rohujuuretasandi organisatsioonide ja mikroorganisatsioonide suutlikkuse suurendamist, et nad saaksid olla aktiivsed rahvusvahelisel tasandil;
 - g) toetada kultuuri abil liidu üldist rahvusvaheliste suhete strateegiat.
2. Meetmed, mille abil käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud prioriteete ellu viiakse, on esitatud I lisa 1. jaos.

*Artikkel 6***MEDIA tegevussuund**

1. Kooskõlas artiklis 3 osutatud programmi eesmärkidega on MEDIA tegevussuuna prioriteetidid järgmised:
 - a) toetada talente, pädevust ja oskusi ning ergutada piiriülest koostööd, liikuvust ja innovatsiooni Euroopa audiovisuaalteoste loomisel ja tootmisel, edendades seeläbi koostööd audiovisuaalvaldkonnas erineva tootmisvõimsusega liikmesriikide vahel;
 - b) tõhustada liidus ja rahvusvahelisel tasandil Euroopa audiovisuaalteoste levitamist, edendamist, levitamist veebis ja kinolevis uues digitaalses keskkonnas, sealhulgas innovatiivsete ärimudelite kaudu;
 - c) tutvustada Euroopa päritolu audiovisuaalteoseid, sealhulgas audiovisuaalset pärandit, ning toetada publikusuhete arendamist Euroopas ja mujal maailmas kõigis vanuserühmades, eelkõige noorema publiku seas.
2. Käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud prioriteetide elluviimiseks toetatakse Euroopa päritolu teoste arendamist, tootmist, edendamist, levitamist ja kättesaadavust eesmärgiga jõuda mitmekesise publikuni Euroopas ja mujal; seeläbi kohatakse uute turusuundumustega ja toetatakse direktiivi 2010/13/EL rakendamist.
3. Meetmed, mille abil käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud prioriteete ellu viiakse, on esitatud I lisa 2. jaos.

*Artikkel 7***Sektoriülene tegevussuund**

1. Kooskõlas artiklis 3 osutatud programmi eesmärkidega on sektoriülese tegevussuuna prioriteetidid järgmised:
 - a) toetada rahvusvahelist sektoriülest poliitikakoostööd, sealhulgas koostööd kultuuri rolli edendamisel sotsiaalses kaasamises ja koostööd loomevabaduse alal, suurendada programmi nähtavust ja toetada programmi tulemuste ülekantavust;
 - b) toetada kultuuri- ja loomesektorites ning muudes sektorites uuenduslikke käsitusi sisu loomisele, levitamisele, tutvustamisele ja kättesaadavusele, võttes arvesse ka digiüleminekut ning hõlmates nii turu- kui ka turuvälisest mõõdet;
 - c) edendada sektoriüleseid tegevusi, mille eesmärk on kohaneda meediat puudutavate struktuursete ja tehnoloogiliste muutustega, sealhulgas tugevdada vaba, mitmekesist ja pluralistlikku meediaruumi, kvaliteetajakirjandust ja meediapädevust, seda ka digitaalses keskkonnas;
 - d) toetada osalevates riikides programmi teabepunktide loomist ja tegevust ning ergutada kultuuri- ja loomesektorites piiriülest koostööd ja parimate tavade vahetamist.
2. Meetmed, mille abil käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud prioriteete ellu viiakse, on esitatud I lisa 3. jaos.

*Artikkel 8***Eelarve**

1. Programmi rakendamise rahastamispakett ajavahemikul 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027 on 1 842 000 000 eurot jooksevhindades.
2. Nõukogu määruse (EL, Euratom) 2020/2093 artiklis 5 sätestatud programmispetsiifilise kohandamise tulemusel suurendatakse käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud summat veel 600 000 000 euro võrra 2018. aasta hindades, nagu on täpsustatud kõnealuse määruse II lisas.
3. Käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud summa soovituslik jaotus on järgmine:
 - a) vähemalt 33 % artikli 3 lõike 2 punktis a osutatud eesmärgi jaoks (kultuuri tegevussuund);
 - b) vähemalt 58 % artikli 3 lõike 2 punktis b osutatud eesmärgi jaoks (MEDIA tegevussuund);
 - c) kuni 9 % artikli 3 lõike 2 punktis c osutatud tegevuste jaoks (sektoriülene tegevussuund).
4. Käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud summa soovituslik jaotus on järgmine:
 - a) vähemalt 33 % artikli 3 lõike 2 punktis a osutatud eesmärgi jaoks (kultuuri tegevussuund);
 - b) vähemalt 58 % artikli 3 lõike 2 punktis b osutatud eesmärgi jaoks (MEDIA tegevussuund);
 - c) kuni 9 % artikli 3 lõike 2 punktis c osutatud tegevuste jaoks (sektoriülene tegevussuund).
5. Lõigetes 1 ja 2 sätestatud summat võib kasutada programmi rakendamiseks antava tehnilise ja haldusabi jaoks, näiteks ettevalmistus-, seire-, kontrolli-, auditeerimis- ja hindamistoiminguteks, sealhulgas ettevõtte infotehnoloogiasüsteemide jaoks.
6. Lisaks käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 sätestatud summadele ning selleks, et edendada programmi rahvusvahelist mõõdet, võib anda täiendavat rahalist toetust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega luuakse naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA III), alusel, et toetada meetmeid, mida rakendatakse ja hallatakse vastavalt käesolevale määrusele. Kõnealust toetust rahastatakse kooskõlas määrustega, millega need rahastamisvahendid on loodud.

7. Eelarve jagatud täitmise raames liikmesriikidele eraldatud vahendid võib asjaomase liikmesriigi taotluse korral kanda üle programmile vastavalt tingimustele, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, õiglase ülemineku fondi ning Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisade rahalise toetamise instrumendi suhtes (edaspidi „ühissätete määrus“) artiklis 26. Komisjon haldab neid vahendeid otse finantsmääruse artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti a alusel või kaudselt nimetatud lõigu punkti c alusel. Kõnealuseid vahendeid kasutatakse asjaomase liikmesriigi huvides.

8. Pikemalt kui ühe eelarveaasta vältel võetavate meetmetega kaasnevad eelarvelised kulukohustused võib jagada aastasteks osamakseteks mitmele aastale. Kõnealused kulukohustused ei tohi ületada 40 % lõikes 1 sätestatud summast.

Artikkel 9

Programmiga assotsieerunud kolmandad riigid

1. Tingimusel, et nad osalevad programmi rahastamises, võivad programmis osaleda järgmised kolmandad riigid:
 - a) Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni liikmed, kes on ühtlasi Euroopa Majanduspiirkonna liikmed, vastavalt Euroopa Majanduspiirkonna lepingus sätestatud tingimustele;
 - b) ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid vastavalt nende riikide liidu programmides osalemise üldpõhimõtetele ja üldtingimustele, mis on sätestatud vastavates raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes samalaadsetes kokkulepetes, ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende riikide vahelistes lepingutes;
 - c) Euroopa naabruspoliitika riigid vastavalt nende riikide liidu programmides osalemise üldpõhimõtetele ja üldtingimustele, mis on sätestatud vastavates raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes samalaadsetes kokkulepetes, ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende riikide vahelistes lepingutes;
 - d) muud kolmandad riigid vastavalt tingimustele, mis on sätestatud erilepingus, millega reguleeritakse asjaomase kolmanda riigi osalemist liidu programmides, tingimusel et selle lepinguga:
 - i) tagatakse õiglane tasakaal liidu programmides osaleva kolmanda riigi osamaksete ja saadava kasu vahel;
 - ii) määratakse kindlaks programmides osalemise tingimused, sealhulgas eri programmide osamaksete kalkulatsioon, ja halduskulud;
 - iii) ei anta kolmandale riigile liidu programmiga seoses otsustusõigust;
 - iv) on kindlustatud liidu õigus tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja kaitsta oma finantshuve.

Esimese lõigu punkti d alapunktis ii osutatud osamakseid käsitatakse vastavalt finantsmääruse artikli 21 lõikele 5 sihtotstarbelise tuluna.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud riigid võivad MEDIA tegevussuunas ja sektoriüleses tegevussuunas osaleda tingimusel, et nad täidavad direktiivis 2010/13/EL sätestatud tingimusi.

3. Lõike 1 punktis c osutatud riikidega sõlmitud lepingutes võib igakülgset põhjendatud juhtudel teha erandeid lõikes 2 sätestatud kohustustest.

4. Käesoleva artikli lõike 1 punktides a ja b osutatud riigid, kes osalesid täiel määral 2014.–2020. aasta programmis, võivad ajutiselt täiel määral osaleda programmis, kui nad suudavad tõendada, et nad on astunud konkreetseid samme oma riigisisese õiguse vastavusse viimiseks direktiiviga 2010/13/EL, mida on muudetud direktiiviga (EL) 2018/1808.

5. Käesoleva artikli lõike 1 punktis b osutatud riigid võivad programmis jätkuvalt osaleda pärast 31. detsembrist 2022, kui nad tõendavad komisjonile, et nad on täitnud direktiivis 2010/13/EL sätestatud tingimused.

6. Juurdepääs artikli 7 lõike 1 punktis d osutatud prioriteedile vastavatele meetmetele tagatakse riikidele, kes osalevad erandkorras kultuuri tegevussuunas, kuid ei vasta käesoleva artikli lõike 2 kohases MEDIA tegevussuunas ja sektoriüleises tegevussuunas osalemise tingimustele.

Artikkel 10

Muud kolmandad riigid

Kui see on liidu huvides, võib programmist toetada koostööd muude kui artiklis 9 osutatud kolmandate riikidega meetmete puhul, mida rahastatakse välistegevuse rahastamisvahendite täiendavate maksete kaudu vastavalt artikli 8 lõikele 3.

Artikkel 11

Koostöö rahvusvaheliste organisatsioonidega ja Euroopa Audiovisuaalsektori Vaatluskeskusega

1. Programmis võivad kooskõlas finantsmäärusega osaleda rahvusvahelised organisatsioonid, kes tegutsevad programiga hõlmatud valdkondades.

2. Liit on programmi kestuse ajal vaatluskeskuse liige. Liidu osalemine vaatluskeskuses aitab saavutada MEDIA tegevussuuna prioriteete. Liitu esindab tema suhetes vaatluskeskusega komisjon. MEDIA tegevussuuna raames toetatakse liikme-maksu tasumist liidu liikmesuse eest vaatluskeskuses ning andmete kogumist ja analüüsi audiovisuaalsektoris.

Artikkel 12

Kultuuri- ja loomesektorite kohta andmete kogumine

Selleks et tugevdada tõendusbaasi kultuuri- ja loomesektorite arengu kohta ning mõõta ja analüüsida nende panust Euroopa majandusse ja ühiskonda, kogub komisjon asjakohaseid andmeid ja teavet, kasutades oma ning asjakohasel juhul Euroopa Nõukogu, OECD, UNESCO ja asjaomaste teadusasutuste eksperdiarvamusi. Komisjon annab Euroopa Parlamendile ja nõukogule kogutud andmete kohta korrapäraselt aru. Komisjon jagab kogutud andmeid käsitlevaid asjakohaseid järeldusi sidusrühmadega.

Artikkel 13

Liidu poolse rahastamise vormid ja rakendamine

1. Programmi rakendatakse eelarve otsese täitmise korras vastavalt finantsmäärusele või eelarve kaudse täitmise korras koostöös nimetatud määruse artikli 62 lõike 1 punktis c osutatud asutustega.

2. Programmist rahastamine võib toimuda ükskõik millises finantsmääruses sätestatud vormis, eelkõige toetustena, auhindadena ja hankemenetluse teel. Programmist rahastamine võib toimuda ka segarahastamistoimingutes kasutatavate rahastamisvahendite kaudu.

3. Programmi kohased segarahastamistoimingud tehakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/...⁽²⁴⁾ (*) ja finantsmääruse X jaotisega.

4. Riski, mis on seotud toetusesaajale määratud vahendite tagasinõudmisega, võib katta vastastikuse kindlustusmehhanismi osamaksetega ning neid osamakseid käsitatakse piisava tagatisena finantsmääruse tähenduses. Kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/...⁽²⁵⁾ (++) artikli 37 sätteid.

5. Kui kultuuri- ja loomesektorites tegutsevad üksused on viimase kahe aasta jooksul saanud üle 50 % oma igaaastastest tuludest avaliku sektori allikatest, loetakse neil olevat programmi tegevuste korraldamiseks vajalik finants-, kutsealane ja haldussuutlikkus. Nad ei pea kõnealuse suutlikkuse tõendamiseks lisadokumente esitama.

⁽²⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) 2021/..., millega luuakse programm „InvestEU“ ja millega muudetakse määrust (EL) 2015/1017 (ELT L ...).

(*) Dokumendis PE-CONS 74/20 (2020/0108(COD)) sisalduv määrus.

⁽²⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus (EL) 2021/..., millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamise reeglid ning tunnustatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L ...).

(++) Dokumendis PE-CONS ST 7064/20 (2018/00224(COD)) sisalduv määrus.

*Artikkel 14***Liidu finantshuvide kaitse**

Kui kolmas riik osaleb programmis rahvusvahelise lepingu kohaselt vastu võetud otsuse alusel või muu õigusakti alusel, annab ta vastutavale eelarvevahendite käsutajale, OLAFile ja kontrollikoja vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks. OLAFi puhul hõlmavad need õigused õigust korraldada juurdlust, sealhulgas teha kohapealseid kontrollid ja inspekteerimisi, nagu on sätestatud määruses (EL, Euratom) nr 883/2013.

*Artikkel 15***Tööprogrammid**

1. Programmi rakendatakse iga-aastaste tööprogrammide kaudu, nagu on osutatud finantsmääruse artiklis 110. Iga-aastastes tööprogrammides esitatakse iga meetme jaoks eraldatav summa ning vajaduse korral segarahastamistoimingute jaoks ette nähtud kogusumma. Samuti sisaldavad iga-aastased tööprogrammid rakendamise soovituslikku ajakava.
2. Komisjon võtab iga-aastased tööprogrammid vastu rakendusaktidega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 24 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

II PEATÜKK

TOETUSED JA TOETUSKÕLBLIKUD ÜKSUSED*Artikkel 16***Toetused**

1. Programmi raames antakse ja hallatakse toetusi kooskõlas finantsmääruse VIII jaotisega.
2. Selleks et tagada taotluste igakülgne hindamine, võivad hindamiskomiteede liikmed olla välisekspertid. Välisekspertidel peab olema hinnatava valdkonnaga seotud erialane taust ja asjakohasel juhul teadmised taotlusega hõlmatud geograafilisest piirkonnast.
3. Kooskõlas finantsmääruse artikli 193 lõike 2 teise lõigu punktiga a ning erandina kõnealuse määruse artikli 193 lõikest 4 võib rahastamisotsuses täpsustatud igakülgset põhjendatud juhtudel käesoleva määruse alusel toetatavaid meetmeid ja nende aluseks olevaid 2021. aastal tekkinud kulusid käsitada rahastamiskõlblikena alates 1. jaanuarist 2021, isegi kui neid meetmeid rakendati ja need kulud kanti enne toetustaotluse esitamist. Eelarveaasta 2021 tegevustoetuste puhul võib toetuslepingule erakorraliselt alla kirjutada kuue kuu jooksul toetusesaaja majandusaasta algusest arvates.
4. Asjakohasel juhul määratakse programmi meetmetes kindlaks asjakohased kriteeriumid soolise tasakaalu saavutamiseks.

*Artikkel 17***Toetuskõlblikud üksused**

1. Lisaks finantsmääruse artiklis 197 sätestatud kriteeriumidele kehtivad käesolevas artiklis sätestatud toetuskõlblikkuse kriteeriumid.
2. Programmis on kõlblikud osalema järgmised kultuuri- ja loomesektorites tegutsevad üksused:
 - a) õigussubjektid, mille elu- või asukoht on
 - i) liikmesriigis või selle liikmesriigiga seotud ülemeremaal või -territooriumil;
 - ii) programmiga assotsieerunud kolmandas riigis või
 - iii) tööprogrammis loetletud kolmandas riigis lõigetes 3 ja 4 sätestatud tingimustel;
 - b) õigussubjektid, mis on asutatud liidu õiguse alusel;
 - c) rahvusvahelised organisatsioonid.

3. Kultuuri- ja loomesektorites tegutsevad õigussubjektid, mille elu- või asukoht on programmiga mitteassotsieerunud kolmandas riigis, on erandkorras kõlblikud programmis osalema, kui osalemine on vajalik konkreetse meetme eesmärkide saavutamiseks.

4. Kultuuri- ja loomesektorites tegutsevad õigussubjektid, mille elu- või asukoht on programmiga mitteassotsieerunud kolmandas riigis, peaksid põhimõtteliselt kandma oma osalemise kulud ise. Kui see on liidu huvides, võib selliste õigussubjektide osalemise kulud katta artikli 8 lõike 3 kohaste välistegevuse rahastamisvahendite täiendavate maksetega.

III PEATÜKK

KOOSTOIME JA TÄIENDAVUS

Artikkel 18

Täiendavus

Komisjon tagab koostöös liikmesriikidega programmi üldise koostöökava ja täiendavuse asjakohaste liidu poliitikameetmete ja programmidega, eelkõige nendega, mis on seotud soolise tasakaalu, hariduse, eriti digiõppe ja meediapädevuse, noorsoo- küsimuste ja solidaarsuse, tööhõive ja sotsiaalse kaasatuse, eriti sotsiaalselt tõrjutud rühmade ja vähemuste puhul, teadus- uuringute, tehnoloogia ja innovatsiooni, sealhulgas sotsiaalse innovatsiooni, tööstuse ja ettevõtluse, põllumajanduse ja maaelu arengu, keskkonna ja kliimameetmete, ühtekuuluvus-, regionaal- ja linnapoliitika, säästva turismi, riigiabi, liikuvuse ning rahvusvahelise koostöö ja arenguga.

Artikkel 19

Kumulatiivne ja alternatiivne rahastamine

1. Meede, mis on saanud toetust käesoleva programmi alusel, võib saada toetust ka mõne muu liidu programmi alusel, sealhulgas ühissätete määruse kohastest fondidest, tingimusel, et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. Iga asjaomase liidu programmi reegleid kohaldatakse vastavale meetmele antud toetuse suhtes. Kumulatiivne rahastus ei tohi ületada meetme rahastamiskõlblikke kogukulusid ning liidu eri programmidest saadud toetuse võib arvutada proportsionaalselt.

2. Projektile võib anda ühissätete määruse artikli 2 punktis 45 määratletud kvaliteedimärgise, kui projekt vastab järgmistele kumulatiivsetele tingimustele:

- a) seda on hinnatud programmi konkursikutse alusel;
- b) see vastab kõnealuse konkursikutsega ette nähtud kvaliteedi miinimumnõuetele ja
- c) seda ei saa eelarvepiirangute tõttu kõnealuse konkursikutse alusel rahastada.

Projekt, mis on saanud kvaliteedimärgise käesoleva lõike esimese lõigu kohaselt, võib saada toetust Euroopa Regionaal- arengu Fondist või Euroopa Sotsiaalfond+ -ist kooskõlas ühissätete määruse artikli 73 lõikega 4.

IV PEATÜKK

SEIRE, HINDAMINE JA KONTROLL

Artikkel 20

Seire ja aruandlus

1. Kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed näitajad, mille abil antakse aru artiklis 3 sätestatud programmi eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta, on esitatud II lisas.

2. Selleks et tagada programmi eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude tõhus hindamine, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 22 vastu delegeeritud õigusakte, et arendada edasi seire- ja hindamisraamistiku sätteid, sealhulgas muuta II lisa, et näitajad läbi vaadata või neid täiendada, kui seda on vaja seire ja hindamise eesmärgil.

3. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi rakendamise ja tulemuste seireks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigel ajal.

4. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite saajatele ja asjakohasel juhul liikmesriikidele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

Artikkel 21

Hindamine

1. Komisjon teeb aegsasti korrapärasel andmete kogumisel ning sidusrühmade ja toetusesaajatega konsulteerimisel põhinevad hindamised, et nende tulemusi saaks otsustamisprotsessis arvesse võtta.

2. Kui programmi rakendamise kohta on piisavalt kättesaadavat teavet, ent mitte hiljem kui nelja aasta möödumisel programmi rakendamise algusest, teeb komisjon programmi vahehindamise, mis muu hulgas põhineb välis- ja sõltumatul analüüsil. Komisjon esitab vahehindamise aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt kuue kuu möödumisel vahehindamise tegemisest.

3. Komisjon teeb pärast 31. detsembril 2027, ent mitte hiljem kui 31. detsembril 2029 programmi lõpphindamise, mis põhineb välis- ja sõltumatul analüüsil. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt kuue kuu möödumisel lõpphindamise tegemisest lõpphindamise aruande.

4. Komisjon edastab lõigetes 2 ja 3 osutatud hindamiste tulemused koos oma hindamist käsitlevate tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

5. Hindamisaruannete süsteem tagab, et programmi hindamiseks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult, aegsasti ja piisava detailsusega. Liidu rahaliste vahendite saajad edastavad need andmed ja teabe komisjonile viisil, mis on kooskõlas muude õigusnormidega. Näiteks tuleb isikuandmed muuta vajaduse korral anonüümseks. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite saajatele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

Artikkel 22

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artiklis 20 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile seitsmeks aastaks alates 1. jaanuarist 2021.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 20 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprill 2016 institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 20 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavakstegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

V PEATÜKK

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 23

Teave, teavitamine ja avalikustamine

1. Liidu rahaliste vahendite saajad märgivad ära nende vahendite päritolu ja tagavad liidu rahastuse nähtavuse eriti meetmete ja nende tulemuste tutvustamisel, andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele, selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet, tuues eelkõige esile programmi nime ja MEDIA tegevussuuna raames rahastatavate meetmete puhul MEDIA logo, mis on esitatud III lisas.

2. Komisjon rakendab programmi, selle raames võetud meetmete ja saavutatud meetmete ja tulemustega seotud teabe- ja teavitamismeetmeid.
3. Programmile eraldatud rahaliste vahenditega panustatakse samuti liidu poliitiliste prioriteetide edastamise institutsioonilistes sõnumites niivõrd, kuivõrd need prioriteedid on seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega.

Artikkel 24

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee (programmi „Loov Euroopa“ komitee). Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.
3. Programmi „Loov Euroopa“ komitee võib kohtuda eri koosseisudes, et tegeleda programmi tegevussuundadega seotud konkreetsete küsimustega.

Artikkel 25

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EL) nr 1295/2013 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.

Artikkel 26

Üleminekusätted

1. Käesolev määrus ei mõjuta nende meetmete jätkamist või muutmist, mis on algatatud määruse (EL) nr 1295/2013 alusel, mille kohaldamist nende meetmete suhtes jätkatakse kuni nende lõpetamiseni.
2. Programmi rahastamispaketist võib katta ka tehnilise ja haldusabi kulud, mida on vaja selleks, et tagada üleminek programmi ja määruse (EL) nr 1295/2013 alusel vastu võetud meetmete vahel.
3. Vajaduse korral võib kanda liidu eelarvesse assigneeringuid ka pärast 2027. aastat, et katta artikli 8 lõikes 5 osutatud abi kulusid, selleks et oleks võimalik hallata meetmeid, mis ei ole 31. detsembriks 2027 veel lõpule viidud.

Artikkel 27

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

...

Nõukogu nimel
eesistuja

...

I LISA

PROGRAMMI MEETMETE KIRJELDUS

1. JAGU

Kultuuri tegevussuund

Järgitakse artiklis 5 osutatud programmi kultuuri tegevussuuna prioriteete, sealhulgas eesmärgiga tõhustada Euroopa päritolu teoste ringlust digitaalses ja mitmekeelses keskkonnas ning kasutades vajaduse korral tõlkimist, olenemata kasutatavast meediakanalist, järgmiste meetmete kaudu, mille üksikasjad, sealhulgas võimalikud kõrgemad kaasrahastamise määrad väikesemahuliste projektide puhul, määratakse kindlaks tööprogrammides.

Horisontaalsed meetmed

Horisontaalsete meetmete eesmärk on toetada kõiki kultuuri- ja loomesektoreid, välja arvatud audiovisuaalsektor, ühiste probleemide lahendamisel, millega nad Euroopa tasandil silmitsi seisavad. Eelkõige kaasrahastatakse rahvusvahelise koostöö, võrgustike loomise, liikuvuse ja rahvusvahelistumise projekte, sealhulgas residentuuriprogrammide, ringreiside, ürituste, näituste ja festivalide kaudu. Programmi raames toetatakse järgmisi horisontaalseid meetmeid:

- a) rahvusvahelise koostöö projektid, mis ühendavad igas suuruses kultuuri- ja loomesektorite organisatsioone, sealhulgas mikro- ja väikeorganisatsioone, ning eri riikidest pärit organisatsioone, et viia ellu valdkondlikke või valdkondadevahelisi tegevusi;
- b) eri riikidest pärit kultuuri- ja loomesektorite organisatsioonide Euroopa võrgustikud;
- c) üleeuroopalised kultuuri- ja loomeplatvormid;
- d) loovisikute ning kultuuri- ja loomesektorites tegutsevate riikidevaheline liikuvus ning kunsti- ja kultuuriteoste riikidevaheline ringlus;
- e) kultuuri- ja loomesektorite organisatsioonide toetamine, et nad saaksid tegutseda rahvusvahelisel tasandil, sealhulgas suutlikkuse suurendamine;
- f) poliitika väljatöötamine, koostöö ja rakendusmeetmed kultuurivaldkonnas, sealhulgas andmete esitamise, heade tavade vahetamise, katseprojektide ja stiimulite kaudu, millega edendatakse soolist võrdõiguslikkust.

Valdkondlikud meetmed

Liidus ühistele vajadustele vastamiseks toetatakse valdkondlikke meetmeid nendes kultuuri- ja loomesektorites, eelkõige muusikasektoris, mille eripära või spetsiifilised probleemid nõuavad sihipärasemat käsitust, mis täiendab horisontaalseid meetmeid:

- a) muusikasektori toetamine: mitmekesisust, loomingulisust ja innovatsiooni edendavad meetmed muusikavaldkonnas, eelkõige kõigi muusikateoste levitamine ja tutvustamine Euroopas ja väljaspool, koolitusmeetmed, muusikas osalemine ja juurdepääs sellele ning publikusuhete arendamine Euroopa kõigi muusikateoste jaoks, ning andmete kogumise ja analüüsimise toetamine; need meetmed tuginevad algatuse „Muusika liigutab Euroopat“ raames saadud kogemustele ja teadmistele ning toetavad neid jätkuvalt;
- b) raamatu- ja kirjastussektori toetamine: sihipärased meetmed, millega edendatakse mitmekesisust, loomingulisust ja innovatsiooni, Euroopa kirjanduse piiriülene edendamine kogu Euroopas ja väljaspool, sealhulgas raamatukogudes, koolitus ja kogemuste vahetamine sektori professionaalide, autorite ja tõlkijate vahel ning kõnealuse sektori rahvusvahelised koostöö-, innovatsiooni- ja arenguprojektid; sihipärased meetmed, millega edendatakse kirjanduse tõlkimist ja võimaluse korral selle kohandamist puuetega inimestele ligipääsetavasse vormi;

- c) arhitektuuri ja kultuuripärandi toetamine kvaliteetse hoonestatud keskkonna nimel: sihipärase meetmed arhitektuuri ja kultuuripärandi valdkonnas tegutsejate liikuvuseks, suutlikkuse suurendamiseks ja rahvusvahelistumiseks; ehituskultuuri edendamine, vastastikune õppimine ja publiku kaasamine, et levitada hea kvaliteedi põhimõtteid kaasaegse arhitektuuri ja kultuuripärandiga seotud sekkumiste puhul; kultuuripärandi kestliku kaitse, taaselustamise ja kohandava taaskasutamise toetamine ning kultuuripärandi väärtuste edendamine teadlikkuse suurendamise ja võrgustike loomise kaudu;
- d) muude kunstiloomingu sektorite toetamine, kui on tuvastatud konkreetsed vajadused, sealhulgas sihipärase meetmed, et soodustada kestliku kultuuriturismi ning disaini- ja moesektorite loovusaspekte ning nende muude kunstiloomingu sektorite tutvustamist ja esindamist väljaspool liitu.

Erimeetmed, mille eesmärk on muuta Euroopa kultuuriline mitmekesisus ja kultuuripärand nähtavaks ja käegakatsutavaks ning soodustada kultuuridevahelist dialoogi:

- a) rahaline toetus Euroopa kultuuripealinnadele;
- b) rahaline toetus Euroopa kultuuripärandi märgisele ja Euroopa kultuuripärandi märgisega objektide vahelisele võrgustikutegevusele;
- c) liidu kultuuriauhinnad;
- d) Euroopa pärimuspäevad;
- e) toetus Euroopa kultuuriüksustele, näiteks orkestritele, kelle eesmärk on koolitada ja tutvustada noori suure potentsiaaliga loovisikuid ning kellel on suure geograafilise katvusega kaasav lähenemisviis, või üksusi, kelle tegevus hõlmab suure geograafilise katvusega kultuuriteenuste osutamist otse Euroopa kodanikele.

2. JAGU

MEDIA tegevussuund

MEDIA tegevussuuna artiklis 6 osutatud prioriteetide puhul võetakse arvesse direktiivi (EL) 2018/1808 nõudeid ning riikidevahelisi erinevusi audiovisuaalse sisu tootmises, levitamises ja selle kättesaadavuses, ning nende vastavate turgude suurust ja eripära ning keelelist mitmekesisust ning neid prioriteete edendatakse järgmiste meetmete abil, mille üksikasjad määratakse kindlaks tööprogrammides:

- a) audiovisuaalteoste väljatöötamine sõltumatute Euroopa produktsiooniettevõtete poolt, mis hõlmab eri vorminguid (näiteks mängufilmid, lühifilmid, sarjad, dokumentaalfilmid, narratiividel põhinevad videomängud) ja žanreid ning on suunatud eri sihtrühmadele, sealhulgas lastele ja noortele;
- b) mitmekesisele publikule suunatud innovatiivse ja kvaliteetse TV sisu ja seriaalide tootmine sõltumatute Euroopa produktsiooniettevõtete poolt;
- c) reklaami- ja turustusvahendid, sealhulgas veebipõhised vahendid ja andmeanalüüsi kasutamine, et suurendada Euroopa päritolu teoste tuntust, nähtavust, piiriülest kättesaadavust ja publikuni jõudmist;
- d) toetus riigiüleste Euroopa päritolu teoste rahvusvaheliseks müügiks ja levitamiseks kõikidel platvormidel (näiteks kinodes, veebis) nii väikeste kui ka suurte teoste puhul, sealhulgas mitut riiki hõlmavate koordineeritud levitamiskeskuste abil ning soodustades subtiitrimist, dubleerimist ja vajaduse korral kirjeldustõlke vahendite kasutamist;
- e) toetus internetis kultuuriteemalistele teleprogrammidele mitmekeelse juurdepääsu võimaldamisele subtiitrimise abil;
- f) toetus audiovisuaalvaldkonna professionaalide, sealhulgas autorite võrgustikutegevusele, ning ettevõtjatevahelisele teabevahetusele, et toetada ja tutvustada talente Euroopa audiovisuaalsektoris ning hõlbustada Euroopa ja rahvusvahelise ühisloomingu ja kaastootmise arendamist ja levitamist;
- g) toetus Euroopa audiovisuaalvaldkonnas tegutsejate tegevusele tööstusüritustel ja -messidel Euroopas ja mujal;

- h) toetus selliste Euroopa filmide ja audiovisuaalteoste nähtavusele ja levitamisele, mis on suunatud laiemale Euroopa publikule väljaspool riigipiire, eelkõige noortele ja arvamuskujundajatele, muu hulgas linastuste korraldamise, teabevahetuse ning levitamise- ja reklaamitegevuse kaudu Euroopa auhindade, eelkõige Euroopa Parlamendi ja Euroopa Filmiakadeemia välja antava Euroopa kinopubliku auhinna LUX, toetuseks;
- i) publikusuhete arendamise ja publiku kaasamise algatused, sealhulgas filmihariduse edendamine, mis on suunatud eelkõige noorele publikule;
- j) koolitus- ja nõustamistegevus, et parandada audiovisuaalsektori professionaalide suutlikkust kohaneda uute loomisprotsesside, turusuundumuste ja digitehnoloogiatega, mis mõjutavad kogu väärtusahelat;
- k) Euroopa tellitavate videoteenuste võrgustiku või võrgustike tegevus, mille programmist suure osa moodustavad riigiüleised Euroopa teosed;
- l) Euroopa festivalid ja festivalide võrgustik(ud), kus linastub märkimisväärne osa riigiüleseid Euroopa teoseid, säilitades seejuures oma identiteedi ja unikaalse profiili;
- m) Euroopa kinoettevõtjate suure geograafilise katvusega võrgustik, mille programmist märkimisväärse osa moodustavad riigiüleste Euroopa filmide linastused ning mis suurendab Euroopa kinode rolli Euroopa teoste levitamisel;
- n) erimeetmed tasakaalustatuma soolise osaluse toetamiseks audiovisuaalsektoris, mis hõlmavad õpinguid, nõustamist, koolitust ja võrgustike loomist;
- o) poliitilise dialoogi, innovatiivsete poliitikameetmete ja parimate tavade vahetamise toetamine – sealhulgas analüüsitegevuse ja usaldusväärsete andmete esitamise kaudu;
- p) kogemuste ja oskusteabe piiriülene vahetamine, vastastikune õppimine ning võrgustike loomine audiovisuaalsektori ja poliitikakujundajate vahel.

3. JAGU

Sektoriülene tegevussuund

Artiklis 7 osutatud sektoriülese tegevussuuna prioriteetid viiakse ellu järgmiste tegevuste kaudu, mille üksikasjad määratakse kindlaks tööprogrammides.

Poliitikaalase koostöö ja avalike suhete meetmed, millega:

- a) toetatakse poliitika arendamist, kogemuste ja oskusteabe piiriülest vahetamist, vastastikust õppimist ja teadlikkuse suurendamist, võrgustike loomist ning korrapärast valdkondadevahelist dialoogi kultuuri- ja loomesektorite organisatsioonide ning poliitikakujundajate vahel;
- b) toetatakse sektoriülest analüüsitegevust;
- c) püütakse edendada piiriülest poliitikaalast koostööd ja sellise poliitika väljatöötamist, mis käsitleb sotsiaalset kaasamist kultuuri kaudu;
- d) suurendatakse teadmisi programmist ja selle teemadest, edendatakse inimesteni jõudmist ja toetatakse tulemuste liikmesriigi tasandilt kaugemale ülekantavust.

Loova innovatsiooni labori meetmed, millega:

- a) edendatakse uusi loovuse vorme eri kultuuri- ja loomesektorite ristumiskohtadel, näiteks eksperimentaalsete käsituste ja innovatiivsete tehnoloogiate kasutamise kaudu;

- b) edendatakse selliseid innovatiivseid sektoriüleseid käsitusi ja vahendeid, mis hõlmavad võimaluse korral mitmekeelset ja sotsiaalset mõõdet, et lihtsustada kultuuri ja loometegevuse, sealhulgas kultuuripärandi kättesaadavust, levitamist, tutvustamist ja turustamist.

Teabepunktid, millega:

- a) edendatakse programmi riigi tasandil ja antakse asjakohast teavet liidu poliitika raames kättesaadavate eri liiki rahaliste toetuste kohta ning abi kultuuri- ja loomesektorites tegutsejatele programmi raames toetustaotluse esitamiseks, sealhulgas teavitades neid eri projektikonkurssidega seotud nõuetest ja menetlustest ning jagades häid tavasid;
- b) toetatakse võimalikke toetusesaajaid taotlusprotsessides ja pakutakse vastastikust nõustamist programmi uute osalejate jaoks, elavdatakse piiriülest koostöö ja parimate tavade vahetamist professionaalide, institutsioonide, platvormide ja võrgustike vahel programmiga hõlmatud poliitikavaldkondades ja kultuuri- ja loomesektorites ning nende üleselt;
- c) toetatakse komisjoni, et tagada programmi tulemuste vahendamise ja levitamise kodanikele ning kultuuri- ja loomesektorites tegutsejatele.

Uudistemeedia sektorit toetavad valdkonnaülesed meetmed, millega:

- a) käsitletakse meediasektorit puudutavaid struktuurseid ja tehnoloogilisi muutusi, edendades sõltumatut ja pluralistlikku meediaruumi, toetades muu hulgas sõltumatut seiret, et hinnata meedia pluralismi ja meediavabadust ähvardavaid ohte ja probleeme, ning toetatakse teadlikkuse suurendamise meetmeid;
- b) toetatakse meedia tootmise kvaliteetseid standardeid koostöö, digioskuste, piiriülese koostöö põhineva ajakirjanduse ja kvaliteetse infosisu edendamise kaudu, mis seeläbi toetavad ajakirjandusliku kutse-eeskava järgimist;
- c) edendatakse meediapädevust, et võimaldada kodanikel arendada kriitilist arusaamist meediast ning toetada teadmiste jagamist ja vahetamist meediapädevuse poliitiliste strateegiatega ja tavade kohta;
- d) nähakse ette erimeetmed tasakaalustatuma soolise osaluse toetamiseks uudistemeedia sektoris.

—

II LISA

PROGRAMMI ÜHISED KVALITATIIVSED JA KVANTITATIIVSED MÕJUNÄITAJAD

Programmi toetusel loodud rahvusvaheliste partnerluste arv ja ulatus, sealhulgas toetust saavate organisatsioonide päritoluriik.

Kvalitatiivsed tõendid programmi toetusest sündinud edulugude kohta kunsti-, äri- ja tehnoloogiauuduste valdkonnas.

NÄITAJAD

Kultuuri tegevussuund

Programmi toetusega loodud rahvusvaheliste partnerlussuhete arv ja ulatus.

Programmi toetuse abil piiriülevalt liikunud loovisikute ning kultuuri- ja loomesektorites tegutsejate arv päritoluriikide kaupa ning naiste osakaal.

Nende inimeste arv, kes on tutvunud programmi abil toetatud Euroopa päritolu kultuuri- ja loometeostega, sealhulgas nende päritoluriigist erinevatest riikidest pärit teostega.

Programmi toetuse abil sotsiaalselt tõrjutud rühmadele suunatud projektide arv.

Kolmandate riikide organisatsioone kaasavate programmi toetusega projektide arv.

MEDIA tegevussuund

Nende inimeste arv, kes on tutvunud muust riigist, kui nende päritoluriik, pärit Euroopa audiovisuaalteostega, mis on saanud programmist toetust.

Nende programmist toetatud õppetegevuses osalejate arv, kes leiavad, et nad on oma pädevust ja tööalast konkurentsivõimet parandanud, sealhulgas naiste osakaal.

Programmi toel arendatud, loodud ja levitatud koostööfilmide ja muude teoste arv, eelarve ja geograafiline päritolu ning eri audiovisuaalvaldkonna võimalustega riikidest pärit partneritega loodud koostööfilmide ja muude teoste arv.

Vähemkasutatavates keeltes audiovisuaalteoste arv, mis on välja töötatud ning mida toodetakse ja levitatakse programmi toetusel.

Nende inimeste arv, kelleni jõuti ettevõtjatevahelise edendustegevusega peamistel turgudel.

Sektoriülene tegevussuund

Moodustatud rahvusvaheliste partnerluste arv ja ulatus (loova innovatsiooni labori meetmete ja uudistemeedia sektorit toetavate valdkonnaüleste meetmete koondnäitaja).

Programmi teabepunktide korraldatud programmi reklaamimise ürituste ja tegevuste arv.

Loova innovatsiooni labori meetmetes ja uudistemeedia sektorit toetavates valdkonnaülestes meetmetes osalejate arv, sealhulgas naiste osakaal.

III LISA

MEDIA TEGEVUSSUUNA LOGO

MEDIA tegevussuuna logo on järgmine:

Loov
Euroopa
MEDIA

Nõukogu põhjendused: nõukogu esimese lugemise seisukoht (EL) nr 14/2021 eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse programm „Loov Euroopa“ (2021–2027) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1295/2013

(2021/C 169/02)

I. SISSEJUHATUS

1. Euroopa Komisjon võttis 30. mail 2018 vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku, millega luuakse programm „Loov Euroopa“ (2021–2027) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1295/2013 ⁽¹⁾.
2. Euroopa Parlament võttis oma esimese lugemise seisukoha vastu 28. märtsil 2019 ⁽²⁾.
3. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma arvamuse vastu 12. detsembril 2018 ⁽³⁾ ja Regioonide Komitee võttis oma arvamuse vastu 6. veebruaril 2019 ⁽⁴⁾.
4. Nõukogu leppis oma 20. detsembri 2018. aasta istungil kokku osalises üldises lähenemisviisis (ainult artiklid) ⁽⁵⁾. Alaliste esindajate komitee kiitis 17. aprillil 2019 heaks volitused läbirääkimiste pidamiseks Euroopa Parlamendiga (nii põhjendusi kui ka artikleid sisaldav terviktekst) ⁽⁶⁾. On peetud neli kolmepoolset kohtumist ning viimasel kolmepoolsel kohtumisel, mis toimus 14. detsembril 2020, jõuti esialgsele kokkuleppele.
5. Alaliste esindajate komitee kinnitas 18. detsembril 2020 kolmepoolsete läbirääkimiste tulemusel saavutatud lõpliku kompromissi ⁽⁷⁾.
6. Euroopa Parlamendi kultuuri- ja hariduskomisjon andis tekstile oma heakskiidu 11. jaanuaril 2021.

II. EESMÄRK

7. Programmi üldeesmärgid on kaitsta, arendada ja edendada Euroopa kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ning kultuuri- ja keelepärandid ning suurendada kultuuri- ja loomesektorite, eriti audiovisuaalsektori konkurentsivõimet ja majanduslikku potentsiaali. Erieesmärgid hõlmavad koostööd Euroopa tasandil, et toetada Euroopa päritolu teoste loomist ning tugevdada Euroopa kultuuri- ja loomesektorite majanduslikku, sotsiaalset ja välismõõdet, edendada Euroopa audiovisuaalsektori konkurentsivõimet, poliitikaalast koostööd ja innovatsiooni ning samuti meedia pluralismi ja meediapädevust.
8. Programm säilitab programmi „Loov Euroopa“ (2014–2020) ülesehituse, hõlmates kolme eraldi tegevussuunda: kultuuri tegevussuund, mis hõlmab kultuuri- ja loomesektoreid, välja arvatud audiovisuaalsektor; MEDIA tegevussuund, mis toetab audiovisuaalsektorit, ning sektoriülene tegevussuund, mis toetab kõigi kultuuri- ja loomesektorite vahelisi meetmeid.

III. NÕUKOGU ESIMISE LUGEMISE SEISUKOHA ANALÜÜS

9. Komisjoni ettepaneku alusel pidasid Euroopa Parlament ja nõukogu läbirääkimisi eesmärgiga saavutada varane teise lugemise kokkulepe, võttes aluseks nõukogu esimese lugemise seisukoha, mille parlament võiks ilma muudatusteta heaks kiita.

⁽¹⁾ Dok 9170/18 + ADD 1.

⁽²⁾ ELT C 108, 26.3.2021, lk 934.

⁽³⁾ ELT C 110, 22.3.2019, lk 87.

⁽⁴⁾ ELT C 168, 16.5.2019, lk 37.

⁽⁵⁾ Dok 15618/18 + ADD 1.

⁽⁶⁾ Dok 7526/19.

⁽⁷⁾ Dok 13848/20.

10. Nõukogu esimese lugemise seisukoht sisaldab järgmisi põhielemente, mille suhtes kaasseadusandjad kolmepoolsetel läbirääkimistel kokkuleppele jõudsid.

Põhiküsimused

11. *Juhtimine*

Euroopa Parlament väljendas muret seoses programmi juhtimisega, märkides, et soovib vältida programmiperioodi jooksul ilma parlamendi eelneva nõusolekuta tehtud algatusi. Kaasseadusandjad leppisid kokku, et I lisas („Programmi meetmete kirjeldus“) esitatakse lõplik meetmete loetelu, mis on sisult väga üksikasjalik; paindlikkus on seega võimalik üksnes rakendamise tasandil. Uusi meetmeid võib võtta üksnes juhul, kui komisjon esitab määruse muutmise ettepaneku. See tagab mõlema kaasseadusandja kaasamise poliitiliselt olulistesse otsustesse kogu programmi kestuse ajal. Tööprogrammid võetakse vastu rakendusaktiga ning liikmesriikide kontrollimehanismiks jääb programmikomitee. Delegeeritud õigusaktide kasutamine on ette nähtud seire- ja hindamisraamistikuga sätete väljatöötamiseks, sealhulgas II lisa muutmiseks, et näitajad läbi vaadata või neid täiendada.

12. *Eelarve*

Kaasseadusandjate vaheline kokkulepe vastab rahastamispaketile, milles Euroopa Ülemkogu leppis kokku mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) raames (1 842 000 000 eurot jooksevhindades), millele lisandub 600 000 000 euro suurune täiendav eraldis 2018. aasta hindades (mis tuleneb määruse (EL, Euratom) 2020/2093 artiklis 5 sätestatud programmispetsiifilisest kohandusest). Kaks kaasseadusandjat leppisid samuti kokku, et nii rahastamispaketi kui ka täiendava eraldise jaotuseks tegevussuundade vahel kasutatakse sama mudelit: vähemalt 33 % kultuuri tegevussuuna eesmärgi jaoks, vähemalt 58 % MEDIA tegevussuuna eesmärgi jaoks ja kuni 9 % sektoriülese tegevussuuna eesmärgi jaoks.

13. *Üksused, kellele võib anda toetusi ilma konkursikutseta*

Programmis osalemiseks kõlblike üksuste kindlaksmääramisel pakkus komisjon välja kaks üksust, kes võiks saada toetusi ilma konkursikutseta: Euroopa Filmiakadeemia ja Euroopa Liidu Noorteorkester. Kuigi parlamendi algne seisukoht oli sarnane komisjoni omaga, et Euroopa Filmiakadeemia saaks konkreetselt auhinnaga LUX seotud meetme kontekstis otsetoetust ilma konkursita, oli nõukogu algne seisukoht vähem soodne, rõhutades ausat konkurentsi kui eeltingimust juurdepääsuks avaliku sektori rahastamisele. Läbirääkimiste tulemusena koostatud tekstis määratud toetusesaajatele ilma konkursita toetusi ette ei nähta. Sellest hoolimata sisaldab tekst selgesõnalist viidet auhinnale LUX meetmete hulgas, mille abil püütakse saavutada MEDIA tegevussuuna prioriteete (I lisa). Mis puudutab Euroopa Liidu Noorteorkestrit, siis teksti a) põhjenduses 40 tunnustatakse selle eristaatust ja b) I lisas nähakse ette võimalus seda üksust toetada (lahendus, mis sarnaneb auhinna LUX puhul loodud lahendusega). Euroopa Liidu Noorteorkestri kohta esitas komisjon ka kavatsusavalduse.

14. *Võrdsed võimalused*

Peamised elemendid, mis määratlevad nõukogu seisukoha selles põhjalikult arutatud küsimuses, on järgmised:

- kohaldada võrdsete võimaluste kontseptsiooni üksnes MEDIA tegevussuuna suhtes;
- tunnistada vajadust võtta arvesse riikidevahelisi erinevusi audiovisuaalse sisu tootmises ja levitamises, juurdepääsus seda liiki sisule ning selle tarbimise ja seotud suundumustes, eelkõige nende keelilisi ja geograafilisi eripärasid;
- eesmärk on toetada Euroopa andekaid inimesi olenemata nende asukohast, et nad saaksid tegutseda piiriülevalt ja rahvusvaheliselt;
- kajastada võrdsete tingimuste kontseptsiooni kahe näitaja abil (mis hõlmavad programmi olulisi elemente ja mida kasutatakse selle tulemuslikkuse hindamiseks).

15. Muusikasektori käsitlemine

Kokkulepitud tekst sisaldab ühtlustatud põhjendust 13 ja rõhutatud viidet muusikasektorile kultuuri tegevussuuna valdkondlike meetmete sissejuhatavas osas. Kooskõlas komisjoni ettepanekuga peetakse muusikasektorit, nagu ka raamatu- ja kirjastussektorit, arhitektuuri ja kultuuripärandit ning muid konkreetsete vajadustega kunstiloomingu sektoreid, eraldi sektoripõhise meetme objektiks.

16. Kaasamine

Kokkulepitud tekst sisaldab uut horisontaalset viidet programmikohasele kaasamisele (mis on esitatud artiklis 3 („Programmi eesmärgid“)).

Muud küsimused

17. Kaasendusandjad leppisid kokku säilitada MEDIA logo, mille visuaalne kujutis on lisatud teksti uude lisasse.

18. Kolmandate riikide osalemist nähakse läbirääkimiste tulemusena ette nii, et kõik programmi MEDIA tegevussuunas ja sektoriüleises tegevussuunas osalevad kolmandad riigid peavad järgima audiovisuaalmeedia teenuste direktiivis sätestatud tingimusi. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võidakse Euroopa naabruspoliitika riikidele teha sellest kohustusest erand. EMP EFTA riikidel, kandidaatriikidel ja potentsiaalsetel kandidaatriikidel, kes osalesid täiel määral 2014.–2020. aasta programmis, aitab üleminekuperiood viia oma riigi õiguse vastavusse audiovisuaalmeedia teenuste muudetud direktiiviga. Kolmandatele riikidele, kes osalevad ainult kultuuri tegevussuunas, antakse võimalus luua programmi teabepunkt.

19. Mitmeid sätteid on muudetud, et tagada horisontaalne lähenemisviis kõigi mitmeaastase finantsraamistikuga seotud dokumentide suhtes. Need puudutavad selliseid küsimusi nagu programmi kestuse lisamine artiklisse 1 kooskõlas mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) ajakavaga, kolmandate riikide osalemine, liidu finantshuvide kaitse, kvaliteedimärgis, kumulatiivne ja alternatiivne rahastamine ning tagasiulatuvus.

IV. KOKKUVÕTE

20. Nõukogu esimese lugemise seisukoht kajastab täielikult kompromissi, milleni jõuti nõukogu ja Euroopa Parlamendi vahelistel läbirääkimistel, mida komisjon vahendas. Kõnealune kompromiss kinnitati Euroopa Parlamendi kultuuri- ja hariduskomisjoni esimehe 15. jaanuari 2021. aasta kirjaga alaliste esindajate komitee eesistujale. Selles kirjas teatas kultuuri- ja hariduskomisjoni esimees, et kui nõukogu edastab Euroopa Parlamendile ametlikult oma kokkulepitud seisukoha, siis soovitab ta parlamendi täiskogul nõukogu seisukoha teisel lugemisel muudatusteta heaks kiita, kui see on õiguskeeleliselt viimistletud.

ISSN 1977-0898 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5171 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET